

«Οι πέντε προτάσεις της ΕΣΕΕ για την βελτίωση των προγραμμάτων τόνωσης της ρευστότητας στην αγορά»

Στα πλαίσια της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε σε ανώτατο επίπεδο σήμερα Τρίτη 21 Μαΐου, στα γραφεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, με την συμμετοχή φορέων της αγοράς, της ΕΕΤ, του ΕΤΕΑΝ, της Task Force και του Υπουργείου Ανάπτυξης, με αντικείμενο **τη βελτίωση της ρευστότητας στην αγορά**, η ΕΣΕΕ υπέβαλε υπόμνημα πέντε προτάσεων, ως εξής:

1. Καλύτερος συντονισμός των δράσεων ΕΣΠΑ (προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων)

Ένα από τα βασικά προβλήματα που παρατηρούνται και εμποδίζουν την ουσιαστική απορρόφηση πόρων του ΕΣΠΑ είναι ο μη συντονισμός των διαφορετικών δράσεων είτε αφορούν δράσεις επιδότησης, είτε τραπεζικά προϊόντα μέσω ΕΤΕΑΝ και Jeremie (Financial Engineering). Είναι ενδεικτικό ότι η δράση επιδότησης «ΕΣΠΑ μικρών επιχειρήσεων» που υποτίθεται θα συνδυαζόταν με τα επιδοτούμενα δάνεια ΕΤΕΑΝ, δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα. Έλλειψη συντονισμού, όμως, παρατηρείται και εντός του ίδιου πλαισίου χρηματοδοτικών προϊόντων, δηλαδή του ΕΤΕΑΝ και Jeremie. Φαίνεται ότι οι δύο αυτές πρωτοβουλίες δεν συντονίζονται, ώστε να σχεδιάζουν συμπληρωματικά προϊόντα αλλά τελικά εφαρμόζουν δράσεις που επικαλύπτονται.

Πρόταση της ΕΣΕΕ είναι η ομάδα εργασίας φορέων και ΕΕΤ να αναλάβει έναν συντονιστικό ρόλο όχι ως εποπτεία των δράσεων αλλά ως η μοναδική ευκαιρία κατά την οποία συναντώνται οι υπεύθυνοι των τριών τομέων (ΕΣΠΑ, ΕΤΕΑΝ, Jeremie), ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις και να συντονίζονται οι δράσεις που υποτίθεται ότι λειτουργούν συμπληρωματικά.

2. Καλύτερη στοχοθέτηση των δράσεων (προς τις ελληνικές Τράπεζες)

Το ΕΤΕΑΝ έχει ήδη δώσει 400 εκ. ευρώ σε τράπεζες, το Jeremie διαθέτει άλλα 500 εκ.. Ακόμη, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μετά την πρόσφατη συμφωνία με το Υπουργείο θα δανείσει 500 εκ. επιπλέον στις τράπεζες (Ταμείο Εγγυήσεων ΕΙΒ) εγγυημένα από το Ελληνικό δημόσιο (εγγυημένα προς την ΕΙΒ όχι τις επιχειρήσεις), με μόνη υποχρέωση των τραπεζών να δώσουν προτεραιότητα στις δράσεις ΕΤΕΑΝ και Jeremie για τις οποίες έχουν ήδη λάβει τους αντίστοιχους πόρους. Ωστόσο, κανείς δεν απαντάει στο θεμελιώδες ερώτημα: Πώς θα διεκδικήσουν οι επιχειρήσεις αυτά τα δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις; Δυστυχώς, παρατηρούμε την υποβάθμιση της σημασίας των εγγυήσεων ως σύγχρονο χρηματοδοτικό εργαλείο με εξαίρεση την δράση του ΕΤΕΑΝ που έχει ανακοινωθεί αλλά δεν εφαρμόζεται ακόμη, σε αντίθεση με την πληθώρα των δράσεων επιδοτούμενων επιτοκίων οι οποίες μένουν αναξιοποίητες λόγω της έλλειψης εξασφαλίσεων.

3. Καλύτερη αξιολόγηση των προτάσεων του ΕΣΠΑ (προς το ΤΕΠΙΧ & ΕΦΕΠΑΕ)

Αστοχίες παρατηρήθηκαν στο σχεδιασμό της δράσης επιδότησης «ΕΣΠΑ μικρών επιχειρήσεων», όπου αποκλείστηκαν οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου τη στιγμή που πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται τόσο στο λιανικό όσο και στο χονδρικό εμπόριο. Ο διαχωρισμός των δύο δραστηριοτήτων προκαλεί σύγχυση και θα δημιουργήσει προβλήματα στην αξιολόγηση των προτάσεων στο πρόγραμμα.

Η πρόταση της ΕΣΕΕ εδώ και δύο χρόνια είναι ο σχεδιασμός ενός υβριδικού προϊόντος, το οποίο θα συνδυάζει την επιδότηση επιτοκίου που επιτυγχάνεται από την συν-επένδυση πόρων με το προϊόν της εγγύησης από το ΕΤΕΑΝ. Μάλιστα, η πρόταση αυτή είχε κατατεθεί στην επενδυτική επιτροπή του ΤΕΠΙΧ από την ΕΣΕΕ και αφορά στον συνδυασμό των δράσεων

συν-επένδυσης πόρων για την παροχή επενδυτικών δανείων που τρέχουν από το 2012. Στο πλαίσιο αυτό, μέρος του δανείου που προέρχεται από τους τραπεζικούς πόρους θα μπορούσε να είναι εγγυημένο από το ΕΤΕΑΝ, ώστε οι τράπεζες να μην ζητούν εξασφαλίσεις από τις επιχειρήσεις.

Επίσης, έχει κατατεθεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης πρόταση για συγκεκριμένες δράσεις που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν διαθέσιμους πόρους από διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα. Ως παράδειγμα, θέτουμε τον σχεδιασμό που έχουμε εκπονήσει για την ένταξη συγκεκριμένων δράσεων, ειδικά στοχευμένων στο σύγχρονο εμπόριο στο Πρόγραμμα "Ψηφιακή Σύγκλιση".

4. Καλύτερη αναδιάρθρωση των δανείων ΤΕΜΠΜΕ (προς το ΕΤΕΑΝ & Τράπεζες)

Μετά την ανακοίνωση του ΕΤΕΑΝ για την δυνατότητα αναδιάρθρωσης των δανείων ΤΕΜΠΜΕ, πολλές επιχειρήσεις συναντούν εμπόδια στα αιτήματα που υποβάλλουν στις τράπεζες. Πιο συγκεκριμένα, σε πολλές περιπτώσεις ζητείται από επιχειρήσεις να καταβάλλουν άμεσα τους τόκους υπερημερίας που έχουν γεννηθεί στα καθυστερημένα δάνεια. Η τοποθέτηση της ΕΣΕΕ είναι πως το αίτημα αυτό δεν μπορεί να ικανοποιηθεί από τις επιχειρήσεις και επομένως είναι σημαντικό οι τόκοι αυτοί να περιλαμβάνονται στο συνολικό προς αναδιάρθρωση ποσό. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις ζητούνται προσημειώσεις για την ικανοποίηση των αιτημάτων των επιχειρήσεων, που δεν προβλέπονται όμως από το ΕΤΕΑΝ. Είναι σημαντικό οι τράπεζες να διευκολύνουν την αναδιάρθρωση των δανείων, γεγονός που θα οδηγήσει στην ομαλή αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων που σήμερα φαίνονται καταδικασμένες, επαναφέροντας αρκετές επιχειρήσεις σε μια πορεία σταθεροποίησης.

5. Μεγαλύτερη ευελιξία στις διαδικασίες των Ευρωπαϊκών κανονισμών (προς την Task Force)

Οι αυστηροί κανονισμοί που διέπουν την εφαρμογή δράσεων του ΕΣΠΑ πολλές φορές λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ομαλή απορρόφηση των πόρων. Ένα ενδεικτικό παράδειγμα είναι η γεωγραφική κατανομή των πόρων ειδικά στα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Ασφαλώς, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί ο περιφερειακός χαρακτήρας των προγραμμάτων ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις που παρατηρείται εξάντληση προϋπολογισμού στις κεντρικές περιφέρειες σε συνδυασμό με μηδενική σχεδόν απορρόφηση σε άλλες, θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα ανακατανομής πόρων για το συμφέρον της εθνικής οικονομίας.

Το ενδιαφέρον της αγοράς για ενισχύσεις είναι μεγάλο και η ανάγκη των μικρομεσαίων για ρευστότητα συνιστά άμεση προτεραιότητα. Αυτό άλλωστε επιβεβαιώνεται από την υποβολή των 23.045 αιτήσεων στο πρόγραμμα ενίσχυσης μέσω ΕΣΠΑ, συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεων 3,76 δις ευρώ, με αιτούμενη επιχορήγηση 1,6 δις ευρώ, υπερκαλύπτοντας 4 φορές τα 456 εκ. ευρώ που είναι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός του προγράμματος. Η ΕΣΕΕ ελπίζει ότι μετά την υποβολή των προτάσεων η διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης των έργων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ θα γίνει αξιοκρατικά και έγκαιρα.